

Aluehallitus 25.11.2024 § 181

§ 181

Valtuustoryhmien välisten palveluverkkoneuvottelujen yhteenvetopöytäkirjan 10.5.2024 tarkoittaman selvityksen antaminen Siuntion osastotoiminnan vaihtoehdoista

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Suominen Tuula

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää

1. merkitä tiedoksi saadun selvityksen Siuntion terveysaseman osastotoiminnan vaihtoehdoista ja
2. että osastotoiminta keskitetään aluevaltuuston päätöksen 11.6.2024 § 36 mukaisesti sairaalakampusten läheisyyteen.

Käsittely

Käsittelyn aikana esittelijä muutti päätösehdotustaan seuraavasti:

”Aluehallitus päättää

1. merkitä tiedoksi saadun selvityksen Siuntion terveysaseman osastotoiminnan vaihtoehdoista ja
2. todeta, että osastotoiminta keskitetään aluevaltuuston päätöksen 11.6.2024 § 36 mukaisesti sairaalakampusten läheisyyteen.”

Käsittelyn aikana jäsen Wickström teki seuraavan asian palauttamista valmisteluun koskevan ehdotuksen, jota jäsen Värmälä kannatti:

”Esitän, että asia palautetaan uudelleen valmisteluun.”

Puheenjohtaja rajasi keskustelun koskemaan pelkästään asian palauttamista valmisteluun. Kun puheenvuoropyyntöjä ei enää ollut ja asian palauttamista valmisteluun ei voitu hyväksyä yksimielisesti, totesi puheenjohtaja, että asiasta suoritetaan äänestys.

Niiden, jotka kannattivat asian käsittelyn jatkamista, tuli äänestää ”JAA”. Niiden, jotka kannattivat asian palauttamista valmisteluun, tuli äänestää ”EI”.

Suoritetussa äänestyksessä asian käsittelyn jatkaminen sai 9 ääntä ja asian palauttaminen valmisteluun sai 8 ääntä.

JAA-äänien antoivat puheenjohtaja Laiho, jäsenet Laakso, Sahiluoma, Pelkonen, Piirtola, Uusitalo ja Vehmanen sekä varajäsenet Hertell ja Hiilamo.

El-äänen antoivat 2. varapuheenjohtaja Rehn-Kivi, jäsenet Juvonen, Lassus, Pajuoja, Räsänen, Värmälä ja Wickström sekä varajäsen Kokko.

Koska asian käsittelyn jatkaminen oli saanut äänestyksessä eniten ääniä, totesi puheenjohtaja, että aluehallitus jatkaa asian käsittelyä.

Käsittelyn aikana jäsen Wickström teki seuraavan muutosehdotuksen, jota 2. varapuheenjohtaja Rehn-Kivi kannatti:

”Aluehallitus päättää, että hyvinvointialuejohtajan talousarvioesityksessä vuodelle 2025, joka käsitellään aluehallituksessa 4.12.2024, huomioidaan Siuntion vuodeosaston jatko.”

Käsittelyn aikana puheenjohtaja totesi, että koska jäsen Wickströmin tekemä muutosehdotus ei liity päätettävänä olevaan asiaan, ei sitä voida ottaa käsiteltäväksi.

Asian käsittelyn jälkeen pidettiin kokoustauko klo 13.15-13.26.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi esittelijän muutetun päätösehdotuksen.

2. varapuheenjohtaja Rehn-Kivi sekä jäsenet Värmälä ja Wickström jättivät päätökseen eriyvän mielipiteen.

Jäsen Värmälän eriyvän mielipiteen perustelut:

”Aluehallituksen saama selvitys oli puutteellinen. Lisäksi sen sisältö poikkesi päättäjille aikaisemmin annetuista tiedoista, joissa kerrottiin muun muassa osastopaikkojen määrän riittävyyteen liittyvästä riskistä. Aluehallitukselle olisi pitänyt tuoda perusteellisempi selvitys, jossa olisi huomioitu aikaisemmin annetut tiedot ja varmistettu, että aluevaltuuston linjaukset palvelujen riittävyydestä voidaan toteuttaa.

Aluehallituksen olisi pitänyt palauttaa asia uudelleen valmisteluun myös siksi, että hyvinvointialueella on meneillään yhteistoimintaneuvottelut, joissa käsitellään muun muassa Siuntion osastotoimintaa. Neuvottelut olivat aluehallituksen kokouksen aikaan vielä kesken, joten aluehallituksella ei ollut mahdollisuutta nähdä pöytäkirjaa/pöytäkirjoja. Ne olisi pitänyt olla aluehallituksen kokouksessa Siuntion osastotoiminnasta päätettäessä. Pöytäkirjoista olisi selvinnyt henkilöstön edustajien näkemykset.

Aluehallituksen ei olisi pitänyt hyväksyä selvitystä, koska aluehallitukselle annettu selvitys ei sisältänyt tietoja, miten varmistetaan, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on käytössä riittävä määrä vuodeosastopaikkoja ja uusia arviointiyksikköpaikkoja lähivuosina. Uusia osastopaikkoja ei ole luvassa, koska nykyisissä hyvinvointialueen vuodeosastoissa, joilla esitystä erityisesti perusteltiin (Raasepori, Lohja, Espoo), paikat ovat olleet jatkuvasti täynnä. Lisäksi hyvinvointialue joutuu maksamaan HUSille merkittäviä summia useista kymmenistä potilaista siirtoviivepäivien vuoksi. HUS ei ole pystynyt siirtämään potilaita hyvinvointialueen osastoille riittävän hyvin.”

Selostus

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen sairaalapalveluiden palvelulinja vastaa perusterveydenhuollon osastotoiminnasta, kotisairaaloiminnasta, geriatrisesta polikliinisesta toiminnasta sekä kotihoidon ja ikääntyneiden asumispalveluiden lääkäripalveluista.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen käynnistyessä alueella oli yhteensä 16 osastoa, ja ne sijoituivat kahdeksaan toimipisteeseen. Toimipisteet sijaitsivat Espoossa (Jorvin sairaalakampus), Hangossa, Karkkilassa, Lohjalla (kaksi toimipistettä), Raaseporissa (Tammisaari), Siuntiossa ja Vihdissä (Nummela).

Nykyisellään perusterveydenhuollon osastopaikkoja on Espoossa, Hangossa, Karkkilassa, Lohjalla, Nummelassa, Raaseporissa ja Siuntiossa. Osastopaikkoja on noin 11 paikkaa tuhatta 75 vuotta täyttäneitä kohti. Hangon ja Karkkilan osastojen muutos arviointiyksiköksi aluevaltuuston palvelujen verkoston päätöksen 11.6.2024 § 36 mukaan on käynnissä. Espoossa sijaitseva Auroranmäen arviointiyksikkö kuuluu organisatorisesti ikääntyneiden palvelualueella asumispalveluiden palvelulinjalle. Arviointiyksiköiden sijainti organisaatiossa tulee aikanaan ratkaista yhdenmukaiseksi.

Ikääntyneiden palveluissa osastot, arviointiyksiköt ja asumispalvelut muodostavat kokonaisuuden. Uudelleen profiloitua tehtäessä ja palveluja järjestettäessä varmistetaan palvelutarpeen mukaisten osastopaikkojen, arviointiyksiköiden ja asumispalvelupaikkojen riittävyys ja länsiusimaalaisten potilaiden pääseminen heidän hoidon tarvettaan vastaavalle hoitopaikalle viiveettä. Paikat ovat tehokkaassa käytössä potilaiden hoitoon ja kuntoutukseen. Väestön kasvu ja ikääntyminen painottuvat lukumäärällisesti Espooseen ja sen lähialueelle. Tähän vastataan siirtämällä hoitopaikkojen sijoittumisen painopistettä hyvinvointialueen sisällä.

Sairaalapalvelujen kokonaisuudessa on tehty jo muutoksia niin, että kotiin vietävien sairaalapalvelujen roolia on kyetty vahvistamaan. Vuoden 2024 alusta HUS-yhtymältä vastaanotettiin liikkeenluovutuksena Lohjan ja Raaseporin kotisairaala-toiminta. Aluevaltuuston 24.10.2023 § 60 hyväksymän palvelustrategian mukaisesti kotisairaala on sairaalahoidon ensisijainen muoto. Kotisairaala ja Liikkuva sairaala (Liisa) ovat asiakkaan luokse liikkuvaa palvelua. Kotisairaalan ja liikkuvan sairaalan toimipisteet sijaitsevat pääosin lähisairaaloiden läheisyydessä. Kotisairaaloiminnan laajentamisella tavoitellaan osaltaan osastopaikkojen määrän hallintaa.

Nykytilanteessa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on yhteensä 414 perusterveydenhuollon osastopaikkaa ja 92 paikkaa arviointiyksiköissä. Vuoden 2025 alusta HUS-yhtymältä otetaan liikkeenluovutuksena vastaan 21 osastopaikkaa Raaseporin sairaalasta. Tämän jälkeen paikkoja on yhteensä 435 paikkaa. Vuonna 2026 Espoossa lisätään osastopaikkojen määrää Jorvin sairaalakampuksen tulevien muutosten yhteydessä. Tämän jälkeen paikkoja on 455–480. Paikkamäärää kyetään jonkin verran kasvattamaan myös nykyisten sairaalakampuksilla sijaitsevien tilojen puitteissa. Vuoteen 2030 mennessä tavoitellaan tilannetta, jossa osastopaikkoja on 9 paikkaa tuhatta 75 vuotta täyttäneitä kohti. Tämä tarkoittaisi yhteensä väestöennusteisiin nähden noin 495 paikan tarvetta.

Viranhaltijoiden arvio muiden hyvinvointialueiden toimintamallien vertailun pohjalta on, että tehokkaasti toimivalla kotisairaallalla, kotiin vietävällä kuntoutuksella ja pitämällä osastoilla asumispalveluun odottavien määrä

kohtuullisena voidaan nykyistä perusterveydenhuollon osastopaikkamäärää maltillisesti laskea ja keskittää niitä palvelujen verkoston päätösten mukaisesti.

Siuntion osastotoiminnan vaihtoehdot:

Toiminnan ylläpitäminen Siuntion nykyisessä kiinteistössä

Siuntion osastotoiminnan tilat on vuokrattu Siuntion kunnalta voimaanpanolain 22 §:n (Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta 616/2021) mukaisesti ajalle 1.1.2023 – 31.12.2025. Hyvinvointialue ja kunta ovat tehneet toimitilojen hallinnasta vuokrasopimuksen. Lain mukaan hyvinvointialueella on oikeus pidentää vuokrasopimuksen voimassaoloaikaa yhdellä vuodella ilmoittamalla siitä kunnalle viimeistään 12 kuukautta ennen vuokrasopimuksen voimassaoloajan päättymistä.

Siuntion terveysaseman kiinteistö on valmistunut vuonna 1967. Sen tilojen kunto on huono. Osa terveysasemalla olleesta toiminnasta on jouduttu tilojen kuntoon liittyvien ongelmien vuoksi siirtämään pois vuosien varrella. Osastolla on paikkoja 20. Johtuen kiinteistön kunnosta on Siuntion kunnalla ollut sote-kiinteistöjen kehittämissuunnitelmia, joista on käyty keskustelua kunnan ja hyvinvointialueen välillä.

Siuntion kunnalla on alueella meneillään asemakaavamuutos. Asemakaavamuutoksen tarkoituksena on muuttaa nykyinen sosiaali- ja terveydenhuoltoon palvelevien rakennusten korttelialue (YS) pääosin asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi (AL). Suunnitelman toteutuminen edellyttää nykyisten sote-rakennusten purkamista tai siirtämistä alueelta. Kaavamuutoksen alueella sijaitsee Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen terveysasema osastoinen, suun terveydenhuollon yksikkö sekä ikääntyneiden palveluasumisen yksikkö Villa Charlotta.

Palvelujen verkoston päätöksen mukaisesti aluehallitus tulee päättämään Siuntion lähiterveysaseman toimitilaratkaisuista osana hankesuunnitelmaa tai toimitilaohjelmaa.

Osastotoiminnan keskittäminen ensisijaisesti sairaalakampusten läheisyyteen

Aluevaltuusto on päättänyt sairaalapalveluja koskevista kehittämisen linjauksista.

Aluevaltuuston 11.6.2024 § 36 päättämät sairaalapalveluja koskevat linjaukset ovat

1. Hangon ja Karkkilan vuodeosastot muutetaan arviointiyksiköiksi, jotta osastopaikkojen määrä vastaa paremmin alueen palvelutarvetta. Espoon alueella lisätään osastopaikkojen määriä Jorvin sairaalakampuksen tulevien muutosten yhteydessä.
2. Osastotoiminta keskitetään ensisijaisesti sairaalakampusten läheisyyteen.
3. Osastotoimintaa kehitetään yhdessä HUS-yhtymän kanssa.

Osastopaikkojen tarvetta arvioitaessa tarkastellaan koko hyvinvointialueen tarvetta kuitenkin samalla huomioiden väestömäärän kehitys ja väestön ikääntyminen alueella. Nykyisellään perusterveydenhuollon sairaalahoitoa tarvitsevalle potilaalle osoitetaan hänen hoidon tarvettaan vastaava paikka

mahdollisimman läheltä hänen asuinkuntaansa, tai missä paikka on saatavissa. Potilaskoordinaatiolla tavoitellaan sitä, että potilaat pääsevät sujuvasti ja viiveettä jatkohoitoon, osastopaikkojen käyttöaste on mahdollisimman korkea ja kyetään välttämään siirtoviivemaksuja.

Siuntiolaiset käyttävät keskimäärin 25 % Siuntion 20 osastopaikasta. Laskennallisesti siuntiolaisilla on tarve noin 7 paikalle (osastot ja arviointiyksikkötoiminta). Laskennallinen paikkatarve pysyy väestöennusteen mukaan samana ainakin vuoteen 2030. Osaston täyttöaste on kyetty pitämään korkeana, kun tehokkaalla potilaskoordinaatiolla on ohjattu yksikköön hyvinvointialueen muita osastohoitoa tarvitsevia asukkaita.

Siuntion osaston toiminnan päättyessä paikka osastohoitoa tarvitsevalle siuntiolaiselle tarjotaan hyvinvointialueen muilta osastoilta aiemmin kuvatuilla potilaskoordinaation periaatteilla. Kaikilla sairaalakampuksilla tarjotaan palvelua sekä suomen että ruotsin kielellä. Mikäli tarve lääketieteelliselle hoidolle päättyy, ohjataan asiakas joko jatkohoitoon arviointiyksikköön tai muiden hänen tarvitsemiensa kotihoidon tai asumispalvelujen piiriin. Siuntiossa tarjotaan laajasti kotiin vietäviä kotihoidon ja kotisairaalan palveluja. Siuntiossa ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkojen riittävyys on hyvällä tasolla jopa vuoteen 2040 asti.

Perusteet osastotoiminnan keskittämiseksi Espoon, Lohjan ja Raaseporin kampuksille tulevat synergiaetujen, kuten diagnostiikan ja henkilöstön saatavuuden ja päivystyksellisen yhteistyön takia. Väestönkasvun takia mahdolliset lisäpaikat keskittyvät Jorvin kampukselle. Palvelujen verkoston päätöksen mukaisesti yhteistyössä HUS-yhtymän kanssa ollaan käynnistämässä yhteisosasto- toimintamallin selvittämistä Jorvin ja Lohjan kampuksilla, mikä mahdollistaisi potilaan kotiutumisen suoraan HUS-yhtymän sairaalasta kotiin ilman välivaihetta perusterveydenhuollon osastopaikalla. Toteutuessaan tämä vähentäisi tarvetta suurille investoinneille, mitkä rasittavat valmistuessaan merkittävästi hyvinvointialueiden käyttötaloutta ja erityisesti käyttöasteen jäädessä vähäiseksi nostavat yksikkökustannuksia.

Selvitys Siuntion osastotoiminnan vaihtoehtoista tuodaan aluehallituksen ratkaistavaksi valtuustoryhmien välisten palvelujen verkoston esitykseen liittyvien neuvottelujen yhteenvetopöytäkirjan 10.5.2024 pöytäkirjamerkinnän mukaisesti, jonka mukaan ”aluehallitukselle tuodaan selvitys Siuntion terveysaseman osaston vaihtoehtoista.”

Liitteet

Oheismateriaali

- Selvitys Siuntion osaston vaihtoehtoista

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria

